

HOLLAND FESTIVAL

76

The Old Glory
The American Place Theatre
New York

Amsterdam – Stadsschouwburg – 10 en 13 juni – 20.15 uur
Rotterdam – Schouwburg – 11 juni – 20.15 uur
Scheveningen – Circustheater – 12 juni – 20.15 uur

artistieke leiding
associate director

The American Place Theatre,
New York
Wynn Handman
Julia Miles

The Old Glory (Benito Cereno)

Robert Lowell
naar een verhaal van Herman Melville

regie
dekor
kostuums
belichting
regie-assistent

Austin Pendleton
John Wulp
Willa Kim
Neil Peter Jampolis
John Parks

medespelenden

Atufal
Babu
Captain Amasa Delano
Francesco
John Perkins
Don Benito Cereno
Amerikaanse Zeelieden,
Negerslaven etc.

Paul Benjamin
Roscoe Lee Browne
Nicholas Coster
Darryl Croxton
John Getz
Alan Mixon

De handeling speelt zich af in het jaar 1880, aan boord van het Amerikaanse schip 'President Adams' en het Spaanse schip 'San Domingo'.

Repetitie-foto *The Old Glory*

The Old Glory

Robert Lowell schreef 'The Old Glory' als een trilogie van drie afzonderlijke historische stukken, die verbonden zijn door het symbool van de Amerikaanse vlag, het thema van de opstand en een gemeenschappelijke literaire achtergrond. 'Benito Cereno' werd het eerst geschreven en de première ervan ging in 1964. Dit voorjaar heeft The American Place Theatre de gehele trilogie opnieuw opgevoerd in het kader van de Bicentennial. De andere twee delen van het drieluik, naar verhalen van Nathaniel Hawthorne, ontstonden tussen 1964 en 1968: 'My Kinsman, Major Molineux' en 'Endicott and the Red Cross'. De stukken die beschouwd worden als 'de enige dramatische literatuur over de wording van Amerika die er bestaat' spelen zich af in resp. 1630, 1776 en 1800.

Robert Lowell had oorspronkelijk de bedoeling het gegeven van Melville te bewerken tot een libretto voor de Metropolitan Opera. Het werkstuk nam echter al spoedig de richting van een toneelstuk van een poëtisch-realistisch karakter geschreven in een sterk beeldende taal.

De novelle die Melville in 1855 schreef, ontleende gegevens aan documentaire reisverhalen van Kapitein Amasa Delano, nu een van de hoofdrollen in Lowell's stuk. Delano, geboren in 1763 in Massachusetts, nam op 14-jarige leeftijd dienst in het Koloniale Leger en ging later naar zee. Van 1790 tot 1810 bevoer hij vrijwel ononderbroken de zeven zeeën.

In zijn reisverhaal tekende hij op, dat hij in 1805, toen zijn eigen schip lag verankerd voor de kust van Chili, aan boord kwam van een spaans slavenschip waar hij kapitein Don Benito Cereno leerde kennen. (De afschaffing van de slavernij onder president Thomas Jefferson zou in 1807 volgen).

Robert Brustein, de theater-expert van de universiteit van Yale, zegt over 'Benito Cereno': 'Het bronnenmateriaal heeft de kracht en het gezag van een mythe, rituelen en metaforen zijn er in overvloed. Lowell voelt het verleden doorwerken tot in zijn botten. Het is zijn verdienste niet alleen het verleden te hebben opgeroepen, maar ook het tegenwoordige er overheen te hebben gelegd zodat hij er in slaagt tegelijkertijd naar voren en naar achteren te kijken... De Amerikaanse volksaard blijkt volgens de auteur van het begin af doordrongen te zijn van geweld – geweld dat onveranderlijk voortkomt uit ogenblikken van paniek. In Benito Cereno voert Lowell ons naar het begin van de negentiende eeuw, de kiemen blootlegend van onze tegenwoordige tegenstellingen. Het stuk heeft een grote theatrale kracht, een geladen proza-stijl en een sterke, spannende verhaallijn. Melville's verhaal gaat voornamelijk over de schaduw, die een primitieve duisternis werpt over een beschaafde geest. Lowell versterkt dit thema en peilt daarbij de dubbelzinnige Amerikaanse houding tegenover slavernij en uitbuiting... Het is het eerste Amerikaanse stuk dat historisch materiaal op een dwingende theatrale manier verwerkt en een rijp intellect aan de kant van het publiek veronderstelt, vergeleken met de levenloze schoolse historische stukken van schrijvers als Maxwell Anderson. Benito Cereno is een cultureel-poëtisch meesterwerk'.

De centrale figuur uit het stuk is de blanke Amerikaanse puritein, Captain Delano. Robert Lowell legt hem het veelbetekenende 'God save America from Americans' in de mond, en geeft daarop als commentaar: 'De ironie van het geval is, dat Delano zelf een typische Amerikaan is, terwijl hij denkt van niet. Hij is veel soepeler en wereldwijzer, hij heeft veel vreemde landen gezien, spreekt Spaans etc. Als hij die verzuchting slaakt, beseft hij niet dat hij er zelf ook bij hoort. Hij is dé Amerikaan van het stuk'.

The American Place Theatre

Het stimuleren van de Amerikaanse toneelschrijfkunst is het doel en streven van The American Place Theatre, een sinds twaalf jaar bestaande groep die over een ultra-moderne theaterzaal beschikt, gebouwd in de kelder van een wolkenkrabber in het hart van mid-town Manhattan. Om aan allerlei commerciële wetten te ontkomen, is het aantal plaatsen tot 299 beperkt en wordt er alleen voor leden van deze theaterclub gespeeld, die voor een heel seizoen van vijf verschillende stukken intekenen.

Dit seizoen bestonden drie van die vijf stukken uit de trilogie, die Robert Lowell onder de titel 'The Old Glory' heeft gewijd aan drie episoden uit de Amerikaanse geschiedenis en 'de wording van het Amerikaanse karakter' ter gelegenheid van de Bicentennial, het tweede eeuwfeest van de Amerikaanse Revolutie en van de Onafhankelijkheidsverklaring op 4 juli 1776.

Wynn Handman, de directeur van The American Place Theatre, legt zich er speciaal op toe om dichters en romanschrijvers bij het Amerikaanse toneel te betrekken. Sinds 1964 werden o.m. de premières uitgebracht van 'De Kannibalen' en 'Pinkville' van George Tabori, 'La Turista' van Sam Shepard, 'The Electronic Nigger and Others' van Ed Bullins, 'Sunday Dinner' van Joyce Carol Oates, 'Sleep' van Jack Gelber en 'The Karl Marx Play' van Rochelle Owens. Talrijke nu vermaarde acteurs waren aan de groep verbonden, zoals Faye Dunaway, Joel Grey en Dustin Hoffman.

Voor ieder gekozen stuk, dat zes tot acht weken wordt gespeeld, wordt een aparte bezetting gekozen alsmede een regie- en ontwerpteam. Hoe hard de competitie is, blijkt wel uit het feit dat The American Place Theatre jaarlijks meer dan 900 ongevraagde scripts ontvangt. De uitgekozen of uit opdracht ontstane teksten worden meestal volgens de workshop-methode tot de uiteindelijke speelttekst bijgeschaafd. Op die manier zijn meer dan veertig voorstellingen tot stand gekomen.

In 1971 werd dit werk gehonoreerd met de ingebruikneming van het nieuwe theater bij Broadway, nadat eerst jarenlang in de St Clements Church gespeeld werd. Het nieuwe theater was de eerste nieuwbouw voor dit doel in deze buurt sinds 1928, te danken aan een speciaal theater-vervangingsplan van de toenmalige burgemeester Lindsay.

Robert Lowell

Robert Lowell is een bekende dichter met twee Pulitzer-prijzen op zijn naam, die in ons land o.m. bekend werd door zijn optreden in Poetry International in Rotterdam. Hij werd in 1917 in Boston geboren en studeerde in Harvard en Kenyon. Naast 'The Old Glory' maakte hij toneelbewerkingen van 'Prometheus Bound' en Racine's 'Phaedra'. Zijn boeken zijn 'Life Studies', 'Imitations', 'For the Union Dead', 'Near the Ocean', 'Notebook', 'History', 'For Lizzie and Harriet' en 'The Dolphin'.